



Product-Info Tomaat
2001/2002

Rapportnr.: PT 2002-53

isn 59687

Product-Info Tomaat
2001/2002

Rapportnr.: PT 2002-53

2002

Auteur: Wilco van den Berg/Wim Cadel

Productschap Tuinbouw

Afdeling Marktinformatie

Zoetermeer, april 2002

E - 59687 - 2001-2002

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur (Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG ZOETERMEER, telefoon 079-3470707, E-mail smt@tuinbouw.nl, Internet site www.tuinbouw.nl).

Inhoudsopgave

1.	NEDERLAND.....	3
1.1	Algemeen Nederland	3
1.2	Export Nederlandse tomaten	6
1.3	Herfstteelt tomaten.....	10
1.4	Consumentenaankoop tomaten.....	12
1.5	Tomaten in het Nederlandse supermarktschap.....	13
2.	BUITENLAND	17
2.1	EU-productie	17
2.2	Spanje	18
2.3	België	20
2.4	Frankrijk.....	23
2.5	Duitsland	25
2.6	Verenigd Koninkrijk.....	28
2.7	Zweden	30
2.8	Italië.....	32
2.9	Marokko	33
2.10	Canada en VS	34
2.10.1	Canada	34
2.10.2	Verenigde Staten.....	35
2.11	Mexico.....	36

Bijlage : Export van tomaten uit landen van de EU (x 1.000 kilo)

SAMENVATTING

De start van het tomatenseizoen 2002 verliep gunstig. Door tegenvallend winterweer in Zuid-Europa waren tomaten in maart en begin april een stuk duurder dan in het voorgaande jaar. Door het fors op gang gekomen Nederlandse aanbod stortte de prijs in mei in. In april 2002 was de Nederlandse export van tomaten al ruim 10 procent groter dan in 2001. Voor mei zijn op het moment van schrijven nog geen cijfers bekend, maar een grotere Nederlandse oogst dan in 2001 staat vast. Naar schatting is de Nederlandse productie van tomaten tot en met mei zo'n 15 procent groter vergeleken met een jaar terug. Vorig jaar viel de oogst door donker weer in het voorjaar juist tegen. Ook in België en Frankrijk was de productie in mei groter dan vorig jaar.

In 2001 plukten Nederlandse tomatentelers 550 miljoen kilo tomaten. Dit was 6 procent meer dan in het voorgaande jaar. De gemiddelde telersprijs kwam uit op 73 eurocent per kilo, waarmee de totale productiewaarde van Nederlandse tomaten op 400 miljoen euro uitkwam. De gemiddelde telersprijs van Nederlandse tomaten was in 2001 zo'n 20 procent lager dan in 2000. Voor losse tomaten (rond, tussentype, vlees, cherry) viel de gemiddelde telersprijs zelfs 27 procent onder die van 2000 uit. Het oppervlak met tomaten in Nederland kwam in 2001 uit op 1.170 hectare; een procent of 3 meer dan in 2000. Het areaal van losse tomaten kromp met een paar procent in, terwijl het beplante oppervlak met trostomaten bijna 10 procent uitbreidde naar ruim 680 hectare. In 2002 is het totale oppervlak met tomaten in ons land naar verwachting iets ingekrompen.

Export 2001 Nederland

Vorig jaar kon 495 miljoen kilo tomaten van Nederlandse bodem worden uitgevoerd. Het ging hierbij om 199 miljoen kilo losse tomaten en 273 miljoen kilo trostomaten. Losse tomaten gaan hoofdzakelijk naar Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. In 2000 was het VK voor het eerst in de geschiedenis het belangrijkste afzetland voor losse tomaten, maar in 2001 is deze positie weer overgenomen door Duitsland. De export van trostomaten kwam in 2001 uit op 273 miljoen kilo. Vergeleken met voorgaand jaar was dat 15 procent meer. De uitvoer naar Duitsland groeide met 5 procent tot 136 miljoen kilo. Trostomaten worden na een moeizame start halverwege de jaren '90 steeds populairder in het Verenigd Koninkrijk. In 2001 nam de export van trossen naar het VK met een kleine 70 procent toe tot 37 miljoen kilo. Uitvoer naar de VS nam na een flinke terugval in 2000 weer wat toe in 2001. In de VS nam in de afgelopen jaren niet alleen de lokale productie toe, maar ook de toegenomen invoer uit Canada is concurrerend voor het Nederlandse product. De aanvoerperiode van de Canadese tomaat is vergelijkbaar met de periode waarin Nederlandse tomaten op de markt zijn.

De teelt van herfsttomaten nam in Nederland in de afgelopen jaren toe. In het afgelopen seizoen 2001/02 kon van oktober tot en met januari 62 miljoen kilo tomaten in het buitenland worden afgezet. Dit was 18 procent meer dan in het voorgaande jaar.

Hoge consumentenprijs

In 2002 laat het PT weer consumentenonderzoek verse groenten en fruit in Nederland uitvoeren. Inmiddels zijn de gegevens van het eerste kwartaal 2002 bekend. Een huishouden kocht in het eerste kwartaal van 2002 gemiddeld 1 kilo verse tomaten. Het bestede bedrag kwam uit op 3,13 euro per huishouden. Automatisch hieruit volgde een gemiddelde consumentenprijs van 3,13 euro per kilo in het eerste kwartaal. Nog nooit heeft de consument zoveel gemiddeld in een kwartaal voor een kilo tomaten moeten betalen. Het aandeel van tomaten in de totale aankoop neemt toe. Een kleine 30 procent van de huishoudelijke tomatenaankoop in het eerste kwartaal bestond uit tomaten tegen een aandeel van 16 procent in 1999.

Export Spanje record

De uitvoer van tomaten uit Spanje passeerde in 2001 de 1 miljard kilo grens, een exportrecord. Zo kon 1.010 miljoen kilo tomaten worden geëxporteerd. In 1997 ging het al eens om een exporthoeveelheid van bijna 960 miljoen kilo, maar in de jaren erna viel het aanbod een stuk terug. Met uitzondering van de uitvoer in de maanden juli en december was de export in alle andere maanden in 2001 groter dan in het voorgaande jaar. Vooral in Duitsland (+25%) en het Verenigd Koninkrijk (+6%) was er meer ruimte voor Spaanse tomaten. Daarnaast toonden handelaren in voormalige Oostblok landen (o.a. Tsjechië, Polen, Slowakije, Hongarije, Rusland) een grotere interesse in tomaten uit Spanje. Het aandeel van tomaten in de Spaanse uitvoer is in de afgelopen jaren snel toegenomen. Uit een inventarisatie onder 40 grote Spaanse export-, c.q. productiebedrijven bleek dat in 2001/02 van hun aanbod 28 procent uit tomaten bestond.

In het eerste kwartaal van 2002 was de export van tomaten uit het Spaanse Almeria een stuk kleiner dan een jaar terug. In februari en maart was het Almeriaanse exportaanbod zelfs respectievelijk 25 en 20 procent kleiner.

Evenals in Spanje was het tomatenaanbod in 2001 in België(+5%) en Frankrijk (+5%) groter dan in 2000. Ook de export uit Italië viel in 2001 met 8 procent groter uit dan een jaar terug.

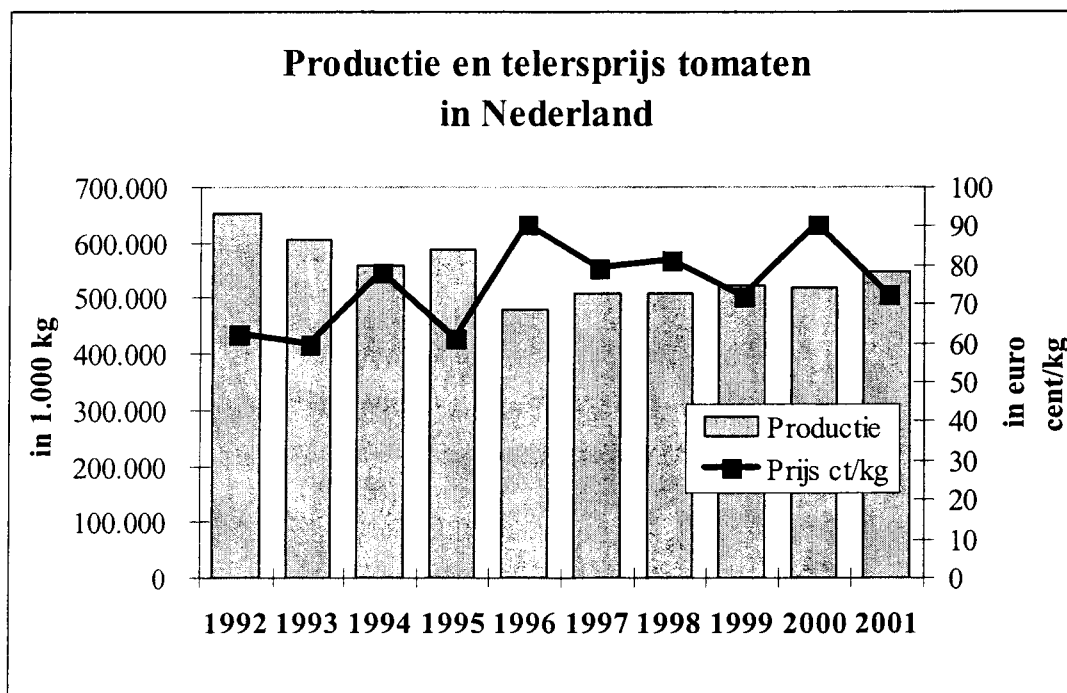
1. NEDERLAND

1.1 Algemeen Nederland

Algemeen overzicht van tomaten in Nederland

Bron: PT	Productie	Invoer	Uitvoer	x 1.000	
				Productie- waarde x mln euro	Telers- Prijs euroct/kg
1989	620.782	67.324	571.245	474	76
1990	640.725	84.738	616.506	483	75
1991	636.149	118.388	648.064	549	86
1992	651.994	136.834	646.621	408	63
1993	606.612	200.000	687.000	363	60
1994	561.000	250.000	704.000	440	79
1995	589.000	250.000	720.000	361	61
1996	480.000	300.000	675.000	436	91
1997	510.000	300.000	710.000	406	79
1998	510.000	250.000	660.000	415	81
1999	525.000	240.000	665.000	379	72
2000	520.000	250.000	670.000	472	91
2001	550.000	245.000	695.000	399	73

In 2001 plukten de Nederlandse tomatentelers 550 miljoen kilo tomaten. Dit was 6 procent meer dan in het voorgaande jaar. De gemiddelde telersprijs kwam vorig jaar uit op 73 eurocent per kilo. Deze prijs was vergelijkbaar met die in 1999. De totale productiewaarde van tomaten bedroeg in 2001 een kleine 400 miljoen euro.



Het oppervlak met tomaten in Nederland kwam in 2001 uit op 1.170 hectare; 3 procent meer dan in 2000. Het areaal van losse tomaten kromp met een paar procent in, terwijl het beplante oppervlak met trostomaten bijna 10 procent uitbreidde naar ruim 680 hectare. In 2002 is het Nederlands areaal met tomaten naar verwachting iets ingekrompen ten opzichte van 2001.

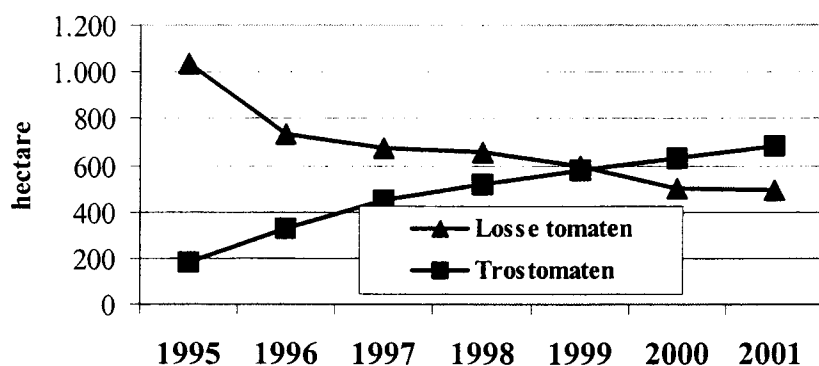
Oppervlakte van tomaten in Nederland in hectare

Bron: CBS/PT	1996	1997	1998	1999	2000	2001 **)	in %
AREAAL in ha							
Totaal	1.058	1.125	1.175	1.178	1.133	1.170	3%
waarvan:							
- losse tomaat 1)	733	675	655	600	505	490	-3%
- trostomaat	325	450	520	578	628	682	9%

1) inclusief cherrytomaten

**) 2001 raming PT; CBS totaal te hoog

Oppervlak van tomaten in Nederland (hectare)



Productie van tomaten in Nederland (x miljoen kilo)

Bron : PT	1998	1999	2000	2001	In %
Tomaat totaal	510	525	520	550	6%
* Tomaat, losse 1)	300	265	245	240	-2%
* Trostomaat 2)	210	260	275	310	13%

1) productie rond, vlees + cherry

2) inclusief trostomaat fijn

Van de totale tomatenproductie van 550 miljoen kilo bestond vorig jaar 310 miljoen kilo uit trostomaten, ofwel 56 procent. Vier jaar terug ging het nog maar om een aandeel van 40 procent.

Telersprijs van Nederlandse tomaten (euro per kilo)

Bron : PT	1998	1999	2000	2001	In %
Tomaat totaal	0,81	0,72	0,91	0,73	-20%
* Tomaat, losse 1)	0,69	0,64	0,84	0,61	-27%
* Trostomaat 2)	0,98	0,80	1,00	0,82	-18%

1) productie rond, vlees + cherry

2) inclusief trostomaat fijn

De gemiddelde telersprijs van Nederlandse tomaten was in 2001 zo'n 20 procent lager dan in 2000. Voor losse tomaten (rond, tussentype, vlees, cherry) viel de gemiddelde telersprijs zelfs 27 procent onder die van 2000 uit.

1.2 Export Nederlandse tomaten

Uitvoer van tomaten uit Nederland, alle typen totaal (x 1.000 kilo)

Bron: KCB/PT

	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	1.769	3.431	2.821	4.126	4.092
Februari	375	800	574	540	1.841
Maart	7.127	10.066	14.298	15.392	11.985
April	33.530	30.556	33.090	40.025	32.651
Mei	65.365	64.234	71.371	65.010	68.771
Juni	64.649	67.405	74.693	73.623	75.683
Juli	69.741	68.666	78.577	63.106	84.306
Augustus	77.122	75.816	72.981	72.205	78.270
September	41.739	49.773	44.753	48.656	45.791
Oktober	39.092	48.103	46.301	46.829	48.533
November	27.084	22.265	19.686	24.335	27.834
December	8.957	10.930	11.102	11.111	15.238
Totaal	436.551	452.044	470.248	464.958	494.996
Waarnaar :					
EU-15	350.912	372.186	404.819	410.368	421.856
Niet-EU	85.639	79.858	65.429	54.590	73.140
Duitsland	202.375	198.632	214.344	214.131	212.808
Ver.Koninkrijk	81.630	90.264	101.366	105.239	110.094
Zweden	25.877	31.427	31.959	30.950	32.671
V.S.v.Amerika	34.781	39.030	37.164	29.342	31.095
Italië	1.764	6.859	13.780	13.284	18.355
Frankrijk	15.197	17.534	15.735	18.508	16.849
Ierland	8.663	9.840	11.460	11.355	11.696
Polen	13.781	10.625	5.215	5.073	8.680
Rusland	20.000	10.200	3.035	2.817	7.306
Denemarken	4.186	3.542	3.996	4.575	5.926
Zwitserland	3.629	2.330	3.893	4.216	5.048
Oostenrijk	3.520	4.355	4.953	3.492	4.603
Noorwegen	2.468	2.770	3.515	3.325	4.158
Tsjechië	3.018	2.522	1.986	1.089	4.003
Finland	2.999	3.269	2.652	2.928	3.404
België/Lux.	3.170	4.713	3.376	3.754	3.181
Letland	2.309	3.335	3.344	1.814	3.005
Estland	1.360	1.394	1.979	1.371	2.549
Canada	821	1.940	1.916	2.345	2.193
Litouwen	637	935	736	1.067	1.760
Griekenland	1.377	1.145	349	638	878
Kroatië	686	1.752	657	249	588
Overige landen	2.303	3.631	2.838	3.396	4.146

Uitvoer van losse tomaten uit Nederland (x 1.000 kilo)

Bron: KCB/PT	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	322	630	193	307	376
Februari	143	406	239	178	272
Maart	4.428	6.649	7.402	7.345	4.973
April	20.817	18.607	16.856	17.023	14.248
Mei	39.602	37.497	36.685	29.469	28.935
Juni	39.069	41.262	38.494	34.358	32.478
Juli	41.838	39.907	37.827	28.927	35.609
Augustus	46.689	43.940	36.579	33.323	32.896
September	24.474	27.979	20.933	21.688	18.627
Oktober	22.490	26.889	22.444	20.865	20.548
November	13.757	9.682	6.188	7.328	8.467
December	1.951	1.493	1.267	1.405	1.583
Totaal	255.579	254.941	225.106	202.218	199.012
EU-15	207.918	216.424	202.991	185.904	169.401
Niet-EU	47.661	38.517	22.115	16.314	29.611
Duitsland	94.304	89.625	83.939	72.380	68.928
Ver.Koninkrijk	72.817	76.236	78.861	75.441	63.618
Zweden	15.254	19.351	15.425	12.608	11.132
Ierland	7.672	8.493	10.148	9.698	9.587
Polen	13.129	10.275	4.856	3.950	6.567
Rusland	18.062	9.073	2.647	1.818	5.189
Frankrijk	6.380	8.946	3.088	4.414	4.535
Tsjechië	2.967	2.473	1.791	601	3.502
Denemarken	3.023	2.887	2.777	3.131	3.481
Finland	2.727	2.979	2.250	2.555	2.798
Zwitserland	2.486	1.747	2.015	2.493	2.638
Letland	2.090	3.093	2.497	1.329	2.539
Noorwegen	2.091	2.221	2.353	1.962	2.463
Estland	1.148	1.232	1.392	862	2.303
Oostenrijk	2.512	2.990	2.873	1.091	1.897
Litouwen	628	908	678	859	1.575
Italië	1.005	2.341	2.174	2.056	1.475
V.S.v.Amerika	2.847	3.898	2.371	1.232	953
België/Lux.	768	1.085	604	902	570
Griekenland	1.345	965	238	174	492
Slowakije	411	325	178	47	169
Kroatië	678	1.453	298	73	111
Overige landen	1.235	2.345	1.653	2.542	2.490

Vorig jaar kon 495 miljoen kilo tomaten van Nederlandse bodem worden uitgevoerd. Het ging hierbij om 199 miljoen kilo losse tomaten en 273 miljoen kilo trostomaten. Losse tomaten gaan hoofdzakelijk naar Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. In 2000 was het VK voor het eerst in de

geschiedenis het belangrijkste afzetland voor losse tomaten, maar in 2001 is deze positie weer overgenomen door Duitsland.

Uitvoer van tomaten uit Nederland (x 1.000 kilo)

Bron: KCB/PT	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	1.433	2.746	2.584	3.765	3.672
Februari	195	266	241	270	1.476
Maart	2.029	2.625	5.814	6.703	5.963
April	11.253	10.575	14.643	20.863	16.635
Mei	23.251	24.014	31.869	32.226	35.684
Juni	23.484	23.618	33.514	35.565	39.522
Juli	25.645	26.499	38.167	30.706	44.924
Augustus	27.444	29.444	33.921	34.686	41.797
September	15.647	20.020	21.801	24.274	25.361
Oktober	15.031	19.610	22.178	23.738	25.760
November	12.528	11.812	12.638	15.840	18.299
December	6.864	9.220	9.522	9.304	13.491
Totaal	164.803	180.449	226.892	237.939	272.582
Waarnaar :					
EU-15	127.970	140.247	184.576	201.377	230.155
Niet-EU	36.833	40.202	42.315	36.562	42.427
Duitsland	100.313	102.480	123.583	130.942	136.359
Ver.Koninkrijk	5.244	8.723	15.682	22.005	37.128
V.S.v.Amerika	31.651	34.771	34.571	27.789	30.034
Zweden	9.417	10.785	15.196	16.251	19.041
Italië	750	4.514	11.589	11.210	16.839
Frankrijk	8.044	7.956	12.318	13.770	11.901
Oostenrijk	763	1.109	1.868	2.255	2.553
Zwitserland	888	393	1.695	1.538	2.172
Canada	690	1.759	1.772	2.140	2.140
Polen	633	325	350	1.113	2.092
Rusland	1.814	1.034	330	856	1.964
België/Lux.	2.011	3.007	2.086	2.227	1.885
Denemarken	577	308	890	958	1.761
Ierland	733	1.085	897	1.094	1.432
Noorwegen	290	426	992	1.052	1.409
Spanje	26	61	213	45	482
Kroatië	7	298	357	173	473
Tsjechië	40	37	186	210	471
Letland	205	229	835	464	453
Finland	88	82	178	190	421
Griekenland	-	133	73	418	352
Ov.Midden Oosten	88	137	186	248	335
Estland	210	147	579	473	237
Overige landen	321	650	466	518	648

De export van trostomaten kwam in 2001 uit op 273 miljoen kilo. Vergeleken met voorgaand jaar was dat 15 procent meer. De uitvoer naar Duitsland groeide met 5 procent tot 136 miljoen kilo. Trostomaten worden na een moeizame start halverwege de jaren '90 steeds populairder in het Verenigd Koninkrijk. In 2001 nam de export van trossen naar het VK met een kleine 70 procent toe tot 37 miljoen kilo. Uitvoer naar de VS nam na een flinke terugval in 2000 weer wat toe in 2001.

De export van cherrytomaten is vooral op het Verenigd Koninkrijk en Duitsland gericht. De uitvoer naar het VK groeide, terwijl de export van cherrytomaten naar Duitsland wat terugviel ten opzichte van het jaar ervoor.

Uitvoer van cherrytomaten (x 1.000 kilo)

Bron: KCB/PT	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	14	56	44	54	43
Februari	37	128	95	91	93
Maart	671	792	1.082	1.343	1.049
april	1.461	1.374	1.591	2.138	1.767
Mei	2.512	2.723	2.818	3.315	4.152
Juni	2.097	2.526	2.686	3.700	3.684
Juli	2.258	2.259	2.583	3.474	3.773
Augustus	2.989	2.431	2.480	4.196	3.578
September	1.619	1.774	2.019	2.693	1.804
Oktober	1.571	1.604	1.679	2.226	2.226
November	800	770	860	1.167	1.068
December	141	217	314	402	164
Totaal	16.169	16.655	18.250	24.800	23.401
Waarnaar :					
EU-15	15.025	15.516	17.251	23.098	22.303
Niet-EU	1.144	1.139	999	1.702	1.098
Ver.Koninkrijk	3.569	5.305	6.823	7.794	9.348
Duitsland	7.758	6.526	6.822	10.810	7.521
Zweden	1.206	1.291	1.338	2.091	2.498
België/Luxemburg	390	621	686	625	725
Denemarken	586	347	329	487	684
Ierland	258	262	414	563	677
Frankrijk	773	633	329	325	414
Noorwegen	87	124	170	311	286
Zwitserland	255	190	183	185	238
Finland	183	209	224	182	185
Oostenrijk	246	256	212	147	154
Rusland	125	93	58	143	153
V.S.v.Amerika	283	361	222	321	108
Overige landen	450	437	440	816	410

In de eerste vier maanden van 2002 kon een kleine 30 miljoen kilo losse tomaten worden uitgevoerd. Dit was 7 procent meer vergeleken met voorgaand jaar. De uitvoer van losse tomaten kwam uit op 23 miljoen kilo; 15 procent meer dan in 2001 tot en met april.

Export van Nederlandse trostomaat in de eerste maanden van 2002 (x 1.000 kilo)

Bron : KCB	2001	2002	+/- in %
Jan	3.672	5.639	54%
Feb	1.476	752	-49%
Mrt	5.963	5.430	-9%
Apr	16.636	17.821	7%
Totaal	27.746	29.642	7%

Export van Nederlandse losse tomaat in de eerste maanden van 2002 (x 1.000 kilo)

Bron : KCB	2001	2002	+/- in %
Jan	376	357	-5%
Feb	272	171	-37%
Mrt	4.973	5.426	9%
Apr	14.248	16.979	19%
Totaal	19.869	22.933	15%

1.3 Herfstteelt tomaten

De teelt van herfsttomaten nam in Nederland in de afgelopen jaren toe. Bij een herfstteelt tomaten praat je voornamelijk over trostomaten. In het afgelopen seizoen kon in de herfstmaanden, van oktober tot en met januari, 62 miljoen kilo trostomaten in het buitenland worden afgezet. Dit was 18 procent meer dan in het voorgaande jaar. Naar bijna alle bekende afzetlanden kon de uitvoer worden verruimd. Niet alleen in oktober en november neemt de export toe, maar ook in december en januari is het aanbod groter geworden. In het afgelopen seizoen ging in oktober 26 miljoen kilo trostomaten weg naar het buitenland, 18 miljoen kilo in november en 14 en 5 miljoen kilo in respectievelijk december en januari.

In 1995/96 was de uitvoer van trostomaten in de herfstperiode nog maar 18 miljoen kilo tegen 48 miljoen kilo losse tomaten in de genoemde periode. In 2001/02 bedroeg de uitvoer van losse tomaten nog maar 31 miljoen kilo.

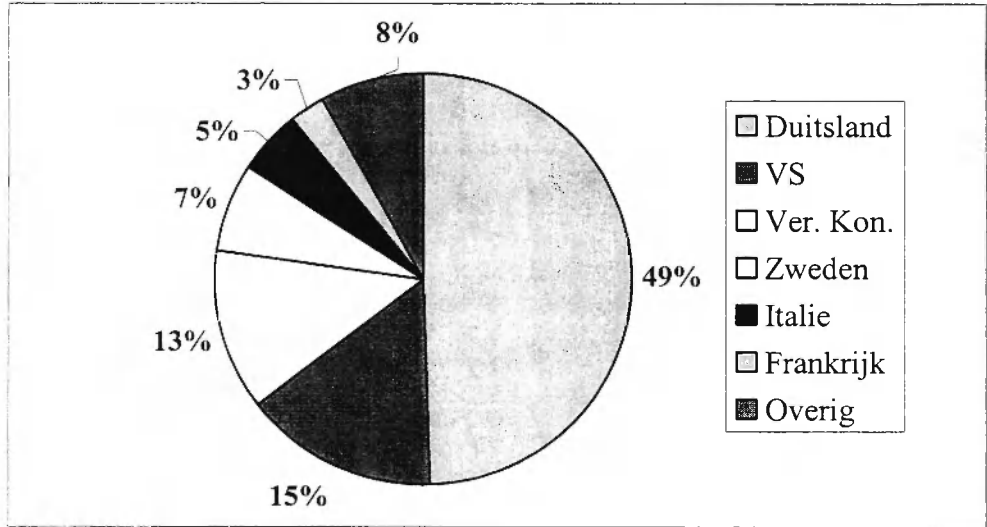
Bestemming van herfsttrostomaat; oktober-januari (x miljoen kilo)

KCB/PT	1999/00	2000/01	2001/02	+/- in %
Totaal	48,1	52,6	62,1	18%
Naar :				
Duitsland	25,1	26,5	30,7	16%
VS	8,9	8,6	9,3	8%
Ver. Kon.	5,2	6,9	8,0	16%
Zweden	3,0	3,7	4,3	15%
Italië	1,5	1,6	3,0	87%
Frankrijk	1,2	1,0	1,7	79%

De telersprijs van Nederlandse trostomaten was in de herfstmaanden lager dan in het voorgaande jaar. In november en december 2001 lag de telersprijs zo'n 40 procent onder die van voorgaand jaar.

Ongeveer de helft van de export van herfsttrostomaten belandde in het afgelopen seizoen in Duitsland, gevolgd door de VS met een aandeel van 15 procent in de export. De uitvoer van trostomaten naar de VS bleef in de afgelopen jaren min of meer stabiel. Dit gold ook in de herfstperiode. De uitvoer van trossen naar het VK zit daarentegen in de lift. In de afgelopen herfstmaanden ging 13 procent van de uitvoer van trostomaten naar het VK.

Export van trostomaten uit Nederland (okt-jan) 2001/02



Waar belandt de Nederlandse trostomaat per maand in de herfst van 2001/02 (miljoen kg)

KCB/PT	Okt	Nov	Dec	Jan	Tot
Totaal	25,8	18,3	13,5	4,5	62,1
naar :					
Duitsland	13,9	8,2	6,4	2,3	30,7
VS	3,1	3,0	2,5	0,7	9,3
Ver. Kon	3,7	2,4	1,4	0,4	8,0
Zweden	1,6	1,3	0,9	0,4	4,3
Italië	1,1	1,0	0,6	0,3	3,0
Frankrijk	0,4	0,7	0,5	0,0	1,7

1.4 Consumentenaankoop tomaten

Per huishouden wordt in Nederland jaarlijks zo'n 6 kilo verse tomaten voor huishoudelijk verbruik gekocht. Dit is exclusief tomaten die in saladepakketten en andere maaltijden zijn verwerkt. Deze hoeveelheid is in de afgelopen jaren juist toegenomen. Verder gaat het uitsluitend om de hoeveelheid die voor huishoudelijk verbruik wordt gekocht, dus exclusief de hoeveelheid die buitenshuis wordt genuttigd.

Kengetallen huishoudelijke aankoop tomaten Nederland**Aankoop per huishouden in kg**

Bron :GFK	1994	1995	1996	1999	2002
jan-mrt	0,97	0,96	0,81	1,13	1,00
apr-jun	1,93	1,86	1,69	1,82	
jul-sep	2,05	2,11	1,95	1,93	
okt-dec	1,13	1,14	1,14	1,09	
Totaal	6,09	6,07	5,59	5,97	

Prijs per kilo in euro

Bron :GFK	1994	1995	1996	1999	2002
jan-mrt	1,87	1,73	1,82	2,06	3,13
apr-jun	1,55	1,38	1,71	1,72	
jul-sep	1,32	1,14	1,38	1,38	
okt-dec	1,60	1,34	1,56	2,07	
Totaal	1,53	1,35	1,58	1,74	

Gemiddelde besteding per huishouden (euro)

Bron :GFK	1994	1995	1996	1999	2002
jan-mrt	1,81	1,66	1,48	2,34	3,13
apr-jun	2,99	2,58	2,89	3,13	
jul-sep	2,70	2,41	2,69	2,66	
okt-dec	1,82	1,53	1,78	2,26	

In 2002 laat het PT weer consumentenonderzoek verse groenten en fruit in Nederland uitvoeren. Inmiddels zijn de gegevens van het eerste kwartaal 2002 bekend. Een huishouden kocht in het eerste kwartaal van 2002 gemiddeld 1 kilo verse tomaten. Het bestede bedrag kwam uit op 3,13 euro per huishouden. Automatisch hieruit volgde een gemiddelde consumentenprijs van 3,13 euro per kilo in het eerste kwartaal. Nog nooit heeft de consument gemiddeld in een kwartaal zoveel voor een kilo tomaten moeten betalen.

Kengetallen huishoudelijke aankoop tomaat in het eerste kwartaal naar los en tros

Huishoudelijke besteding tomaten

Bron : GFK/PT	1999	2002	+/- in %
Tomaat totaal	2,37	3,13	32%
* Rond+vlees	1,64	1,67	2%
* Trostomaat	0,45	0,93	107%

Gekochte kilo's tomaten

Bron : GFK/PT	1999	2002	+/- in %
Tomaat totaal	1,15	1,00	-13%
* Rond+vlees	0,90	0,60	-33%
* Trostomaat	0,18	0,27	50%

Prijs per kilo (euro)

Bron : GFK/PT	1999	2002	+/- in %
Tomaat totaal	2,06	3,13	52%
* Rond+vlees	1,82	2,78	53%
* Trostomaat	2,50	3,44	38%

1.5 Tomaten in het Nederlandse supermarktschap

Vanaf 2000 laat het PT wekelijks de supermarktprijzen van een flink aantal groenten- en fruitproducten registreren. Dit gebeurt bij 13 supermarktketens in Nederland. Van januari tot en met april 2002 zijn tomaten in Nederlandse supermarkten rekenkundig duurder geweest dan in dezelfde periode in 2001. Door een relatief klein aanbod van Spaanse en Canarische tomaten lag de Zuid-Europese telersprijs in de eerste vier maanden op een hoger niveau dan in 2001. In maart lag de winkelprijs van de losse tomaat zelfs ruim 70 procent hoger dan in het voorgaande jaar, terwijl ook de trostomaat een kleine 60 procent duurder was. Begin mei daalde de winkelprijs weliswaar, maar in week 20 kwam de winkelprijs van de trostomaat uit op ongeveer 3,30 euro, 14 procent meer dan in 2001.

Gemiddelde rekenkundige ongewogen supermarktprijzen van losse tomaten en trostomaten in Nederland; (in euro per kilo)

GFK week	TOMATEN LOS		TROS	
	2001	2002	2001	2002
1	2,63	2,62	3,27	3,38
2	2,40	2,43	3,19	3,66
3	2,28	2,83	3,21	3,72
4	2,30	2,85	3,13	3,65
5	2,22	2,79	3,10	3,83
6	2,14	2,77	3,11	3,95
7	2,18	2,89	2,79	4,21
8	2,11	3,00	2,65	4,16
9	2,20	3,69	2,84	4,61
10	2,31	4,25	2,99	4,71
11	2,66	4,17	3,28	5,21
12	2,56	4,49	3,15	5,03
13	2,54	4,53	3,25	5,21
14	2,39	4,08	3,10	4,83
15	2,63	3,29	3,09	4,30
16	2,57	3,24	3,24	4,25
17	2,21	3,08	2,65	3,83
18	2,20	2,96	2,88	3,64
19	2,22	2,99	2,77	3,74
20	2,34	2,56	2,80	3,19
21	2,13		2,66	
22	1,82		2,60	
23				

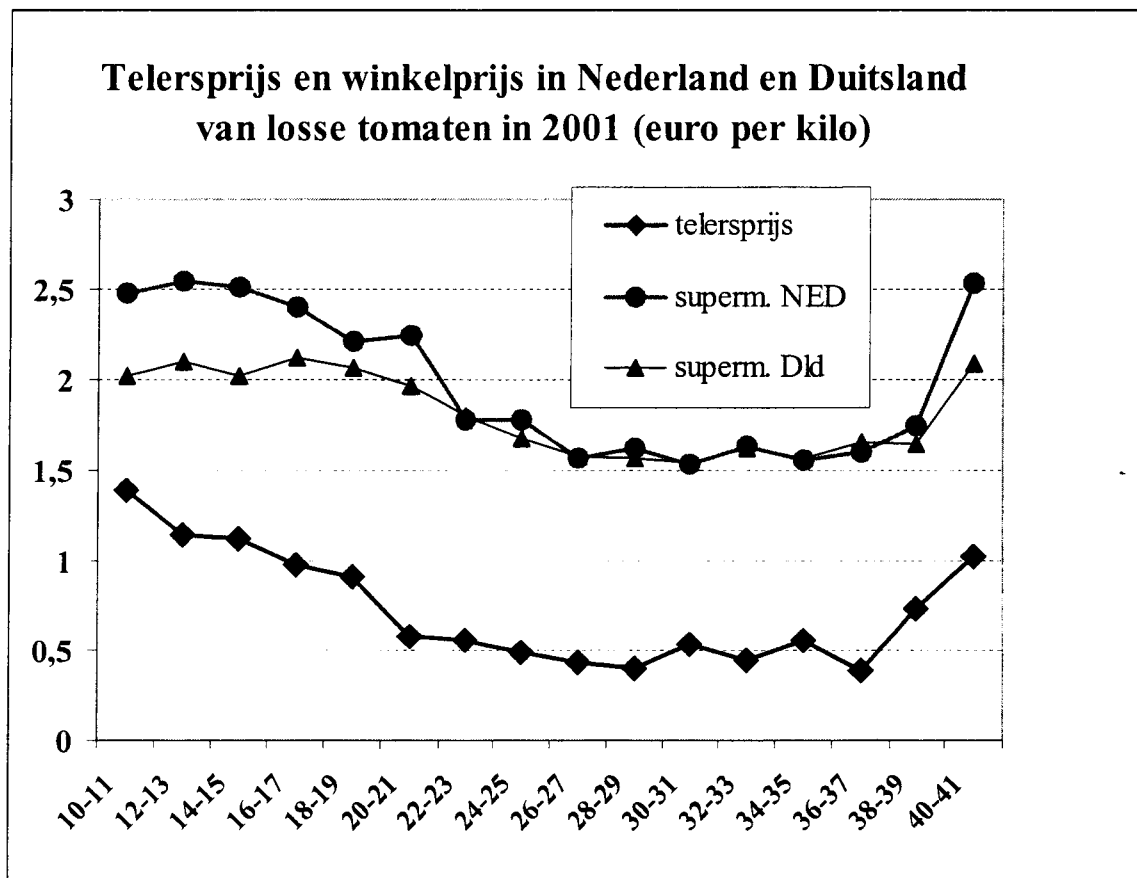
In 2001 was het prijsverschil tussen losse tomaten en trostomaten in de winkel gemiddeld genomen over het hele jaar zo'n 30 procent in het voordeel van de trostomaat. De gemiddelde ongewogen schapprijs van losse tomaten kwam in 2001 niet voor onder de 1,50 euro per kilo in, actieprijsen daar gelaten. De gemiddelde weekprijs van trostomaten varieerde in 2001 van 1,99 euro tot 3,28 euro per kilo.

**Supermarktprijzen van losse tomaten en trostomaten in Nederland;
gemiddeld rekenkundig en ongewogen in euro per kilo**

	LOS	TROS	
Week	2001	2001	% verschil
1	2,63	3,27	24%
2	2,40	3,19	33%
3	2,28	3,21	41%
4	2,30	3,13	36%
5	2,22	3,10	40%
6	2,14	3,11	45%
7	2,18	2,79	28%
8	2,11	2,65	26%
9	2,20	2,84	29%
10	2,31	2,99	29%
11	2,66	3,28	23%
12	2,56	3,15	23%
13	2,54	3,25	28%
14	2,39	3,10	30%
15	2,63	3,09	17%
16	2,60	3,21	23%
17	2,19	2,60	19%
18	2,20	2,79	27%
19	2,22	2,73	23%
20	2,27	2,80	23%
21	2,22	2,57	16%
22	1,82	2,55	40%
23	1,74	2,32	33%
24	1,88	2,15	14%
25	1,68	2,10	25%
26	1,54	2,11	37%

	LOS	TROS	
Week	2001	2001	% verschil
27	1,60	2,07	29%
28	1,67	2,14	28%
29	1,57	2,13	36%
30	1,51	2,05	36%
31	1,55	2,10	35%
32	1,70	2,22	31%
33	1,57	1,99	27%
34	1,55	2,06	33%
35	1,57	2,04	30%
36	1,64	2,35	43%
37	1,56	2,37	52%
38	1,69	2,21	31%
39	1,79	2,61	46%
40	2,47	2,83	15%
41	2,60	3,25	25%
42	2,41	2,85	18%
43	2,09	2,74	31%
44	1,88	2,86	52%
45	1,75	2,74	57%
46	1,88	2,88	53%
47	1,90	2,88	52%
48	2,14	2,88	35%
49	2,28	2,85	25%
50	2,24	2,92	30%
51	2,51	3,11	24%
52	2,34	3,21	37%

In de zomer van 2001 bedroeg het prijsverschil tussen teelt en supermarkt voor een kilo losse tomaten zo'n 1,20 euro. De Nederlandse teler kreeg in week 20 tot 40 gemiddeld 50 eurocent voor zijn tomaten. Naast prijzen in de Nederlandse supermarkt heeft het PT ook prijsinformatie in Duitse winkels. Het is opvallend dat de supermarktprijs in Duitsland van week 20 tot 40 vrijwel even hoog is als die in Nederland.



*) telersprijs is gewogen gemiddelde per twee weken

**) supermarktprijs is ongewogen gemiddelde per twee weken

2. BUITENLAND

2.1 EU-productie

**Productie van tomaten in de EU (x 1.000 ton); inclusief tomaten voor verwerking
(m.n. Italië en Spanje)**

Bron: Eurostat	België	Denem.	Duitsland	Grieken- land	Spanje	Frankrijk	Ierland
1993	346,8	14,7	24,1	1.812,9	2.805,8	756,3	11,8
1994	309,3	19,9	24,8	1.961,2	3.108,8	800,2	12,1
1995	342,9	20,9	27,2	1.976,7	2.841,1	803,8	8,3
1996	285,5	18,8	38,3	1.932,8	3.326,4	773,8	7,3
1997	303,0	18,8	36,3	1.986,4	3.360,2	805,0	6,9
1998	315,5	18,8	41,5	1.978,2	3.599,9	883,9	6,8
1999	292,4	21,2	42,0	1.888,0	3.864,6	921,5	
2000	216,3	21,2	40,1	1.863,7	3.582,6	846,5	
2001		21,2			3.729,9	844,8	

Bron: Eurostat	Italië	Nederl.	Oostenr.	Portugal	Finland	Zweden	Ver. Kon.
x 1.000 ton							
1993	5.157,3	607,0	9,2	509,1	30,8	18,9	110,0
1994	5.574,8	561,0	14,5	879,0	34,6	18,9	108,5
1995	5.172,6	589,0	25,3	985,8	31,3	18,9	113,3
1996	6.527,7	480,0	19,0	1.058,1	33,2	18,2	116,7
1997	5.574,5	510,0	18,3	941,6	33,0	19,9	114,7
1998	5.977,2	510,0	16,9	1.142,0	31,5	24,6	108,9
1999	7.253,0	525,0	19,8	1.075,0	35,6	19	117,3
2000	7.487,0	520,0	24,5	964,0	35,3	17,3	113,3
2001	6.335,0	550,0	26,6	971,0			113,8

2.2 Spanje

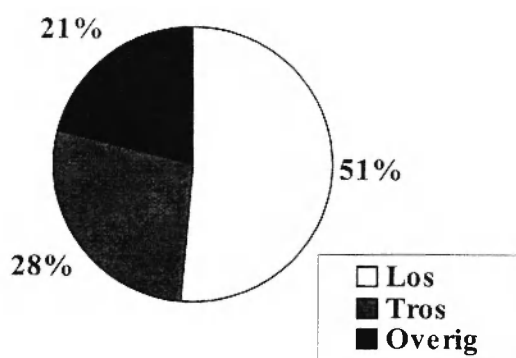
Uitvoer van tomaten uit Spanje (x 1.000 kilo)

Bron: Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	124.551	121.598	102.415	119.393	135.969
Februari	122.755	113.656	118.543	145.502	131.041
Maart	120.565	110.679	143.593	112.378	140.723
April	103.140	83.456	107.441	79.476	103.833
Mei	77.640	88.586	83.722	94.489	106.668
Juni	60.042	60.808	52.069	40.331	55.748
Juli	19.311	20.547	11.748	16.322	15.559
Augustus	12.752	24.096	18.341	10.839	24.457
September	39.740	28.336	27.479	31.653	32.711
Oktober	74.822	39.784	40.097	43.501	65.101
November	83.813	79.160	83.627	79.001	89.594
December	120.005	90.096	113.193	119.186	108.711
Totaal	959.136	860.802	902.268	892.071	1.010.115
waarvan naar:					
Duitsland	191.712	176.033	198.115	188.739	235.527
Nederland	263.977	205.536	203.792	208.598	212.900
Ver.Koninkrijk	191.003	175.432	171.767	171.707	183.006
Frankrijk	157.390	129.825	147.717	151.278	151.915
Portugal	12.970	27.499	29.892	21.715	43.947
Tsjechië	20.060	21.777	25.825	22.768	32.563
Polen	10.708	13.856	20.087	16.252	28.698
Italië	26.973	25.303	21.072	23.323	20.284
Oostenrijk	15.283	11.569	13.211	14.942	18.113
België/Luxemburg	10.807	12.784	13.881	18.023	15.894
Zwitserland	13.864	10.191	8.248	9.298	7.522
Noorwegen	4.871	7.209	6.942	7.268	6.483
Finland	9.867	7.767	7.901	6.063	5.877
V.S.v.Amerika	4.544	7.135	6.285	6.270	5.698
Zweden	1.942	2.364	4.022	5.171	5.661
Slowakije	2.045	2.362	2.976	1.990	4.965
Hongarije	1.080	1.198	2.324	2.291	4.564
Rusland	4.614	6.761	3.146	809	4.382
Denemarken	2.350	3.244	3.919	3.277	2.890
Slovenië	2.917	2.410	2.265	1.769	2.568
Estland	939	1.281	1.129	1.112	2.478
Kroatië	2.264	2.408	1.525	1.798	2.469
Overige landen	6.956	6.858	6.227	7.610	11.711

De uitvoer van tomaten uit Spanje passeerde in 2001 de 1 miljard kilo grens, een exportrecord. Zo kon 1.010 miljoen kilo tomaten worden geëxporteerd. In 1997 ging het al eens om een exporthoeveelheid van bijna 960 miljoen kilo, maar in de jaren erna viel het aanbod een stuk terug. Met uitzondering van de uitvoer in de maanden juli en december was de export in alle andere maanden in 2001 groter dan in het voorgaande jaar. Vooral in Duitsland (+25%) en het Verenigd Koninkrijk (+6%) was er meer ruimte voor Spaanse tomaten. Daarnaast toonden handelaren in voormalige Oostblok landen (o.a. Tsjechië, Polen, Slowakije, Hongarije, Rusland) een grotere interesse in tomaten uit Spanje. Uiteraard speelde de lage prijs hierbij een belangrijke rol.

Spaanse telers beperken zich allang niet meer uitsluitend op de teelt van losse tomaten, maar ook de belangstelling voor de teelt van trostomaten is gegroeid. Het aandeel van Spaanse trostomaten in de totale uitvoer neemt toe. Uit een inventarisatie onder 40 grote Spaanse export-, c.q. productiebedrijven, die goed zijn voor een uitvoer van 350 miljoen kilo, bleek dat al 28 procent van hun tomatenuitvoer in 2001/02 uit trostomaten bestond. Ronde en vleestomaten waren goed voor een aandeel van 51 procent in de totale Spaanse uitvoer. In de wintermaanden was er een groot prijsverschil tussen Spaanse losse tomaten en trostomaten. In januari en februari was er op de Duitse groothandelsmarkt een prijsverschil van maar liefst 70 eurocent. Dit geeft voor de Spaanse teler extra aanleiding om naar omschakeling van los naar tros over te gaan.

Geraamde verdeling export tomaten uit Spanje naar soort in seizoen 2001/02



In het eerste kwartaal van 2002 was de export van tomaten uit Almeria een stuk kleiner dan in de eerste drie maanden van 2001. In februari en maart was het Almeriaanse exportaanbod zelfs respectievelijk 25 en 20 procent kleiner. De prijzen waren in deze maanden dan ook duidelijk hoger dan een jaar terug.

Uitvoer van tomaten uit het Spaanse Almeria (x 1.000 kilo)

Bron : Soivre	2000/01	2001/02	+/- in %
Sept	1.306	1.167	-11%
Okt	2.850	7.291	156%
Nov	11.500	16.273	42%
Dec	22.645	23.624	4%
Jan	37.101	36.146	-3%
Feb	48.190	36.363	-25%
Mrt	37.064	29.753	-20%
Apr	32.698		
Mei	40.010		
Jun	8.703		
Juli	293		
Aug	795		
Totaal	243.155		
Sept-Mrt	160.656	150.617	-6%

2.3 België

In België is de veilingaanvoer van losse tomaten nog altijd een stuk groter dan van trostomaten. Zo was de veilingaanvoer van losse tomaten 112 miljoen kilo tegen 80 miljoen kilo trostomaten. De gemiddelde telersprijs van losse tomaat kwam in 2001 uit op 70 eurocent per kilo tegen 84 eurocent voor een kilo trostomaten.

Evenals in Nederland is het seizoen van trostomaten in België verlengd, zij het op kleinere schaal. In zowel november als december was de veiling Belgische veilingaanvoer van trostomaten ruim 5 miljoen kilo.

Veilingaanvoer van trostomaten in België

Bron: VBT	1998		1999		2000		2001	
	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg
januari	387	2,30	627	2,29	866	1,76	790	1,79
februari	21	2,62	76	1,60	24	3,40	72	1,48
maart	548	2,15	859	1,65	629	2,22	509	1,71
April	3.695	1,60	4.886	1,29	4.091	1,83	4.537	1,29
mei	7.771	1,20	9.611	1,04	9.410	1,01	8.908	0,92
juni	10.199	0,72	13.777	0,51	11.749	0,65	11.470	0,63
juli	11.434	0,76	15.739	0,47	9.326	0,82	14.025	0,58
augustus	9.715	0,67	11.829	0,53	10.345	0,88	13.244	0,69
september	9.118	0,75	10.716	0,85	8.458	0,84	8.176	0,73
oktober	6.412	1,17	7.332	1,15	6.292	1,33	8.145	1,18
november	4.507	1,33	4.363	1,11	4.965	1,37	5.274	0,83
december	3.723	1,67	4.824	1,35	4.058	1,68	5.223	1,27
Totaal	67.532	0,98	84.640	0,81	70.212	1,05	80.374	0,84

Veilingaanvoer van losse tomaten in België

Bron: VBT	1998		1999		2000		2001	
	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	Prijs in Euroct/kg	aanvoer x 1000 kg	prijs in euroct/kg
januari	200	0,98	188	0,97	203	0,81	173	0,94
februari	70	2,29	84	1,52	35	2,12	12	1,64
maart	1.679	1,60	1.545	1,55	1.185	2,22	1.044	1,71
april	8.208	1,37	7.854	1,15	7.323	1,58	6.292	1,34
mei	17.649	0,92	15.653	0,86	15.889	0,84	13.267	0,81
juni	20.920	0,54	19.489	0,47	18.504	0,61	16.784	0,64
juli	25.958	0,48	24.142	0,39	17.201	0,69	21.251	0,48
augustus	23.480	0,45	19.971	0,42	17.966	0,75	20.433	0,49
september	19.104	0,57	17.410	0,61	14.866	0,72	12.715	0,60
oktober	9.475	1,02	9.670	1,04	9.394	1,11	10.690	0,99
november	5.741	0,89	5.753	0,85	5.970	1,20	6.359	0,80
december	2.851	1,21	4.054	0,98	2.619	1,38	3.001	1,22
Totaal los	135.337	0,69	125.813	0,65	111.085	0,87	112.022	0,70

De uitvoer van tomaten uit België kwam in 2001 uit op 180 miljoen kilo. Dit was iets meer dan in 2000. Vooral in de zomermaanden juli en augustus belandden er meer Belgische tomaten in het buitenland. Ruim 100 miljoen kilo ging in 2001 naar Duitsland, gevolgd door Frankrijk met 31 miljoen kilo en Nederland waarnaar toe 17 miljoen kilo kon worden uitgevoerd.

Export van tomaten uit België

x 1000 kg

Bron: Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	2.124	3.940	3.066	3.816	3.795
Februari	1.495	3.154	2.187	2.860	3.119
Maart	2.736	3.681	4.139	3.254	4.335
April	9.795	8.649	8.903	9.858	8.936
Mei	21.056	18.976	19.946	21.063	19.326
Juni	25.658	25.093	26.013	26.356	24.736
Juli	32.241	28.266	31.680	26.058	32.745
Augustus	28.435	26.396	26.699	26.290	28.964
September	19.031	24.585	24.115	20.461	21.199
Oktober	11.977	13.463	12.965	14.242	14.999
November	8.599	8.277	8.428	10.397	9.554
December	6.388	7.677	9.402	9.074	8.351
Jaartotaal	169.535	172.157	177.543	173.729	180.059
Duitsland	79.454	87.712	94.772	96.458	102.509
Frankrijk	35.463	29.148	34.592	32.574	31.405
Nederland	19.566	22.057	20.070	19.127	17.451
Ver.Koninkrijk	2.862	4.436	6.688	7.536	6.795
Rusland	13.136	10.680	1.096	2.527	5.734
Polen	4.741	2.226	3.081	3.118	2.962
Griekenland	1.849	2.695	612	1.080	2.297
Italië	1.802	2.412	2.097	1.684	1.792
V.S.v.Amerika	3.927	2.940	2.136	1.949	1.377
Spanje	65	53	668	440	828
Canada	481	921	856	817	570
Zwitserland	2.081	823	1.651	872	333
Portugal	29	591	522	228	87
ov. landen	4.079	5.463	8.702	5.319	5.919

2.4 Frankrijk

In 2001 plukten Franse telers 566 miljoen kilo tomaten. Dit was 5 procent meer dan in het voorgaande jaar. Hoofdzakelijk het aanbod van de zogenaamde beschermde teelt (glas + plastic) nam toe. Daarnaast neemt de belangstelling voor trostomaten toe. Vorig jaar bestond een kleine 35 procent van het totale tomatenaanbod uit trossen. In 2002 zal dat aandeel richting de 40 procent gaan. Voor 2002 wordt verwacht dat het totale aanbod van tomaten onder de beschermde teelt zo'n 516 miljoen kilo zal bedragen (+2%). Hiervan bestaat naar schatting 230 miljoen kilo uit trostomaten (+19%).

Kengetallen tomaten in Frankrijk

Bron : Agreste/PT		1997	1998	1999	2000	2001	2002V
Areaal	ha	3.757	3.834	3.560	3.402	3.428	
- beschermd	ha	2.097	2.163	2.145	2.097	2.135	2.169
- vollegrond	ha	1.660	1.671	1.415	1.305	1.293	
Productie	tonnen	509.255	561.635	547.000	538.000	566.000	
- beschermd	tonnen	421.973	477.206	475.000	478.000	504.000	516.000
- vollegrond	tonnen	87.282	84.429	72.000	60.000	62.000	
w.v. trostomaat				132.000	166.000	193.000	230.000
Export	tonnen	64.000	87.000	99.000	81.000	93.000	
Import	tonnen	375.000	369.000	404.000	370.000	393.000	
- uit Ned. (Ned. product)	tonnen	15.200	17.500	15.700	18.500	16.800	
- uit ov. Landen	tonnen	359.800	351.500	378.300	361.500	376.200	
Binnenlandse markt	tonnen	820.255	843.635	852.000	827.000	866.000	
Aandeel Nederland							
- in import	%	4%	5%	4%	5%	4%	
- in Productie + export	%	2%	2%	2%	2%	2%	

V=voorlopig

Frankrijk importeert veel meer tomaten dan dat het land uitvoert. Zo kwam de invoer in 2001 uit op 393 miljoen kilo terwijl de uitvoer 93 miljoen kilogram bedroeg. Het aandeel van Nederlandse tomaten op de Franse markt is met 2 procent uiterst klein. Marokko was vorig jaar met een import van 167 miljoen kilo de hoofdleverancier van buitenlandse tomaten in Frankrijk.

Invoer van tomaten in Frankrijk

x 1000 kg

Bron: Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	11%	13%	13%	12%	14%
Februari	11%	13%	11%	14%	14%
Maart	13%	11%	13%	13%	14%
april	9%	7%	9%	7%	8%
Mei	9%	10%	8%	10%	9%
Juni	7%	9%	9%	9%	8%
Juli	5%	4%	5%	5%	5%
Augustus	3%	3%	3%	2%	3%
September	4%	3%	3%	3%	2%
Oktober	6%	4%	6%	5%	5%
November	10%	10%	10%	9%	9%
December	12%	12%	10%	12%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Totaal**)	374.971	368.674	403.600	367.851	393.453
waarvan uit:					
Marokko	135.174	168.244	183.076	137.588	167.088
Spanje*)en**)	157.390	129.825	147.717	151.278	151.915
België/Lux. **)	35.463	29.148	34.592	32.574	31.405
Nederland	18.524	19.125	17.888	21.940	18.761
Italië	18.641	15.650	13.150	12.541	9.095
Israël	712	1.581	1.983	4.114	4.983
Duitsland	2.682	2.768	2.867	2.593	4.918
Tunesië	1.077	1.293	1.014	1.796	1.905
Turkije	-	47	138	1.752	1.654
Senegal	236	314	416	752	1.046
ov. Landen	5.072	679	759	923	683

*) Spanje inclusief Canarische Eilanden

**) op basis van export naar Frankrijk

De export uit Frankrijk is met name op Duitsland (40%) en België (16%) gericht. De uitvoer naar Duitsland nam in 2001 licht af, terwijl de export naar België toenam vergeleken met voorgaand jaar. Ook de export naar Oost-Europese landen kon worden verruimd.

Export van tomaten uit Frankrijk (x 1.000 kilo)

Bron : Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Totaal	63.606	86.748	99.074	81.061	93.074
waarnaar :					
Duitsland	25.967	31.051	44.131	38.256	36.930
België/Luxemburg	9.048	14.621	11.630	11.851	14.814
Tsjechië	2.646	3.450	7.268	3.314	5.893
Zwitserland	4.455	4.819	3.508	4.955	5.338
Italië	3.149	6.627	5.287	4.551	4.871
Spanje	1.216	1.842	3.420	2.954	4.428
Nederland	5.585	9.642	8.249	4.108	4.395
Ver.Koninkrijk	4.379	4.138	4.209	3.979	4.222
Rusland	1.496	1.449	774	563	3.056
Polen	1.225	1.124	1.152	927	2.143
Oostenrijk	2.149	3.701	4.326	1.204	1.592
Slowakije	667	1.252	1.143	1.032	1.398
Wit-Rusland	-	23	18	30	795
Denemarken	97	341	700	780	624
Hongarije	179	208	327	253	568
Estland	-	451	402	225	356
Noorwegen	-	8	110	127	285
Griekenland	289	293	267	5	254
Kroatië	128	163	232	217	225
Finland	53	32	25	156	164
Overige landen	878	1.513	1.896	1.574	723

2.5 Duitsland

Kengetallen tomaten in Duitsland (x miljoen kilo)

ZMP/PT	Prod. Dui Totaal	Import Ned. product	Import Ov. Land.	Import Totaal	Aand. Ned. in Dui-mrkt	Aand. Ned. in import
1994	27	218	423	641	33%	34%
1995	32	235	441	676	33%	35%
1996	38	194	466	660	28%	29%
1997	37	202	489	691	28%	29%
1998	35	199	459	658	29%	30%
1999	40	214	514	728	28%	29%
2000	40	214	489	703	29%	30%
2001V	40	213	521	734	28%	29%

V=voorlopig

De Duitse productie van tomaten schommelt al een aantal jaren rond de 40 miljoen kilo. Er wordt jaarlijks ruim 700 miljoen kilo tomaten ingevoerd. Het aandeel van Nederlandse tomaten in de totale invoer bedraagt 30 procent. De invoer van Nederlandse tomaten bleef in de afgelopen drie jaar stabiel rond 213/214 miljoen kilo.

Invoer van tomaten in Duitsland

Bron: Eurostat	x 1000 kg				
	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	5%	7%	6%	6%	7%
Februari	7%	6%	6%	8%	7%
Maart	6%	6%	7%	6%	7%
April	8%	8%	8%	6%	8%
Mei	10%	9%	11%	9%	11%
Juni	11%	11%	11%	12%	11%
Juli	11%	12%	12%	9%	11%
Augustus	9%	11%	10%	10%	10%
September	11%	8%	8%	9%	9%
Oktober	8%	9%	8%	9%	7%
November	8%	7%	7%	9%	7%
December	6%	7%	6%	8%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Totaal *)	690.887	657.335	727.627	703.052	733.968
waaruit					
Nederland **) + *)	315.960	297.725	320.569	304.249	279.333
Spanje *)	191.712	176.033	198.115	188.739	235.527
België/Lux. *)	79.454	87.712	94.772	96.458	102.509
Italië *)	72.271	61.368	66.793	69.298	73.684
Frankrijk *)	25.967	31.051	44.131	38.256	36.930
Oostenrijk *)	487	581	813	2.408	2.115
Turkije	247	391	756	2.287	1.939
Griekenland *)	113	57	40	182	885
Ver. Koninkrijk	247	145	21	39	233
Polen	1	125	22	234	199
Israël	88	118	41	58	175
Ov. Landen	4.340	2.029	1.554	844	439

*) invoer op basis van uitvoer uit genoemde landen naar Duitsland

**) inclusief reexport

Gemiddelde aankoop van tomaten in Duitsland per huishouden

Bron : GFK	Kilo	Besteding euro	Prijs euro/kg
1992	8,77	14,31	1,63
1993	9,17	14,35	1,56
1994	9,20	15,23	1,66
1995	9,81	15,02	1,53
1996	9,41	16,36	1,74
1997	10,16	17,11	1,68
1998	10,13		
1999	11,49	20,29	1,77
2000	11,27	21,96	1,95
2001	12,34	23,66	1,92

Duitsers kopen relatief veel tomaten. Zeker als je de aankoop vergelijkt met die in andere West-Europese landen. Zo kocht een Duits huishouden in 2001 gemiddeld zo'n 12,3 kilo verse tomaten voor huishoudelijk verbruik. Dit was bijna 10 procent per huishouden meer dan in 2000. In 2000 was het Europees aanbod van tomaten niet al te groot wat een relatief hoge consumentenprijs tot gevolg had. In 2000 viel het huishoudelijk verbruik dan ook 2 procent terug ten opzichte van 1999. Gemiddeld besteedden Duitse huishoudens in 2001 zo'n kleine 24 euro aan tomaten. Dit kwam neer op een kiloprijs van 1,92 euro.

In 2002 liggen de supermarktprijzen van losse tomaten op een hoger niveau dan in het voorgaande jaar. In maart van dit jaar waren de prijzen maar liefst 1 euro per kilo hoger dan in maart 2001. In mei zat de prijs nog steeds een stuk boven die van 2001.

Gemiddelde rekenkundige (ongewogen) supermarktprijs in Duitsland voor losse tomaat (rond+tussentype); in euro per kilo

GFK/PT	2000	2001	2002
10		1,93	2,99
11		2,11	3,16
12		2,14	3,37
13		2,06	3,51
14		1,97	3,49
15		2,07	3,00
16	2,73	2,09	2,72
17	2,61	2,15	2,67
18	2,40	2,08	2,75
19	2,23	2,05	2,64
20	2,01	2,01	2,21
21	1,78	1,93	
22	1,61	1,85	
23	1,58	1,74	

De discounter heeft in Duitsland een belangrijke rol voor de verkoop van tomaten. De prijs die bij een ALDI voor een kilo tomaten moet worden neergeteld is duidelijk lager dan het bedrag dat bij andere supermarkttypen moet worden betaald. Hieronder staat een tabel met een prijsvergelijking van tomaten bij ALDI en SPAR in Duitsland. Het prijsverschil bij losse tomaten is toch al gauw zo'n 30-40 procent in het voordeel van de ALDI. In sommige weken is zelfs sprake van een ALDI-prijs die meer dan 60 procent onder die van de SPAR-prijs zat.

**Gemiddelde rekenkundige ongewogen prijs van losse tomaat bij Aldi en SPAR;
in euro per kilo**

2001				2002			
Week	ALDI	SPAR	+/- in %	week	ALDI	SPAR	+/- in %
10	1,44	1,97	37%	10	2,07	3,05	47%
11	1,58	1,79	13%	11	2,21	3,30	49%
12	1,54	1,82	18%	12	2,71	3,53	30%
13	1,41	2,10	49%	13	2,96	3,62	22%
14	1,33	1,82	37%	14	2,83	3,77	33%
15	1,43	2,08	45%	15	1,97	3,30	68%
16	1,60	2,11	32%	16	1,89	3,15	67%
17	1,60	1,92	20%	17	2,08	2,48	19%
18	1,54	2,02	31%	18	2,04	2,79	37%
19	1,37	1,82	33%	19	1,90	2,57	35%
20	1,47	2,14	46%	20	1,56	2,56	64%
21	1,38	1,98	43%	21			
22	1,27	1,75	38%	22			
23	1,24	1,70	37%	23			

2.6 Verenigd Koninkrijk

Kengetallen tomaten in het Verenigd Koninkrijk (x miljoen kilo)

Bron :	Productie	Import	Import	Import	Aand. Ned.	Aand. Ned.
MAFF/PT	VK	Nederl.	Ov. Land.	Totaal	in VK-mrkt	in import
1994	108	91	156	247	26%	37%
1995	113	94	183	277	24%	34%
1996	117	77	214	291	19%	26%
1997	115	82	226	308	19%	27%
1998	105	90	218	308	22%	29%
1999	108	101	210	311	24%	32%
2000	104	105	192	297	26%	35%
2001V	101	110	214	324	27%	35%

V=voorlopig

De productie van tomaten in het Verenigd Koninkrijk bedroeg in 2001 ruim 100 miljoen kilo. De invoer van tomaten in het VK kwam vorig jaar uit op 324 miljoen kilo. Ongeveer 60 procent hiervan kwam uit Spanje (=voornamelijk Canarisch product). Eenderde van de invoer bestond uit Nederlandse tomaten. Uit andere landen, naast Nederland en Spanje, worden geringe hoeveelheden geïmporteerd.

Invoer van tomaten in het Verenigd Koninkrijk

x 1000 kg

Bron: Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	12%	16%	10%	12%	11%
Februari	11%	10%	10%	11%	11%
Maart	12%	11%	12%	11%	11%
april	11%	8%	11%	9%	9%
Mei	5%	8%	7%	8%	8%
Juni	5%	7%	6%	8%	7%
Juli	7%	6%	7%	6%	6%
Augustus	6%	5%	6%	7%	6%
September	5%	5%	5%	5%	4%
Oktober	5%	5%	5%	5%	6%
November	10%	9%	10%	8%	9%
December	11%	10%	12%	11%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%
Totaal **)	307.930	307.869	310.657	297.004	323.616
waarvan uit:					
Spanje *)	209.812	201.438	186.247	168.265	192.390
Nederland **)	81.630	90.264	101.366	105.239	110.094
België/Lux. *)	3.340	3.702	7.565	7.297	6.335
Frankrijk**)	4.379	4.138	4.209	3.979	4.222
Italië**)	1.151	1.123	2.220	2.660	3.764
Israël	2.462	2.900	3.257	3.344	3.361
Portugal	2.177	2.018	1.590	2.700	1.656
Duitsland	925	860	343	772	936
Ierland	1.161	489	392	513	311
Egypte	13	4	19	67	108
Griekenland	-	-	2.089	1.469	104
Ov. landen	880	933	1.360	699	335

*) inclusief Canarische Eilanden

***) op basis van export naar het Verenigd Koninkrijk

De verkoop van tomaten in het Verenigd Koninkrijk is in de afgelopen jaren toegenomen. Zo is er via het retailkanaal in 1999 230 miljoen kilo tomaten verkocht, terwijl het in 2001 al om 238 miljoen kilo ging. De verkoop via de grote winkelketens neemt duidelijk toe. In 1999 ging 77

procent van de tomatenverkoop via grote supermarktketens; in 2001 was het aandeel al 82 procent. Groentenboeren en markstalletjes verliezen aandeel in de verkoop van tomaten.

Verkoopvolume van tomaten naar afzetkanaal in het VK (x 1.000 kilo)

Bron : Superpanel	1999	2000	2001
Coöperatie	8.833	9.624	8.682
Teler	1.880	1.758	1.302
Groentenboer	19.142	16.129	14.085
Zelfstandige	5.018	4.100	4.544
Marktstalletje	10.308	9.428	8.061
Supermarktketen	176.032	186.032	194.816
Overig	8.352	6.686	6.826
Totaal	229.565	233.757	238.316

Verkoopwaarde van tomaten naar afzetkanaal in het VK (x 1.000 Engelse pond)

Bron : Superpanel	1999	2000	2001
Coöperatie	12.795	14.872	14.682
Teler	2.146	2.164	1.652
Groentenboer	22.863	20.567	18.317
Zelfstandige	6.738	6.233	7.288
Marktstalletje	9.777	9.386	8.220
Supermarktketen	276.342	309.809	346.753
Overig	16.972	18.950	20.892
Totaal	347.633	381.981	417.804

De totale verkoopomzet van tomaten via het Engelse retailkanaal kwam in 2001 uit op 418 miljoen Engelse ponden. Dit was een kleine 10 procent meer dan in 2000. Ook al in 2000 was de verkoop ongeveer 10 procent groter dan in het jaar ervoor.

2.7 Zweden

Kengetallen tomaten in Zweden (x miljoen kilo)

Bron : Eurostat	Productie Zweden	Import NL tomaat	Ov. landen (*)	Import Totaal	Aandeel Ned in imp.
1996	18	25	29	54	46%
1997	20	26	32	58	45%
1998	25	31	28	59	53%
1999	19	32	33	65	49%
2000	17	31	33	64	48%
2001V	19	33	30	63	52%

V=voorlopig

*) incl. reëxport via Nederland

De productie van tomaten in Zweden bedraagt jaarlijks een kleine 20 miljoen kilo. De jaarlijkse import is echter drie keer zo groot als de lokale productie. Ongeveer de helft van de import bestaat uit tomaten van Nederlandse bodem. In de wintermaanden worden ook Canarische tomaten via Nederland in Zweden verhandeld.

Invoer van tomaten in Zweden (x 1.000 kilo)

Bron : Eurostat	1997	1998	1999	2000	2001
Totaal	58.297	59.237	65.110	64.110	62.515
waaruit :					
Nederland	48.746	52.038	56.811	54.737	51.757
w.v. Ned. product	25.877	31.427	31.959	30.950	32.671
Spanje	5.893	4.609	5.948	5.866	8.156
Denemarken	1.904	1.478	1.362	2.501	1.210
Marokko	133	19	229	242	40
Frankrijk	213	343	316	240	165
Finland	37	31	52	205	55
België	-	-	97	100	228
Italië	973	26	188	77	859
Griekenland	-	-	-	70	-
Turkije	4	94	80	26	22
Overige landen	394	599	27	46	23

In 2001 bedroeg de invoer van tomaten in Nederland een kleine 63 miljoen kilo. Hiervan kwam 52 miljoen kilo uit Nederland. Echter 33 miljoen kilo van deze hoeveelheid bestond uit Nederlands product. De rest via Nederland is reëxport. De rechtstreekse invoer uit Spanje nam in 2001 toe tot iets meer dan 8 miljoen kilo.

2.8 Italië

De export van verse tomaten uit Italië was in 2001 zo'n 8 procent groter dan in 2000. Vooral in de maanden maart en april konden meer Italiaanse tomaten worden uitgevoerd dan in het voorgaande seizoen. In juli was het exportaanbod daarentegen weer een stuk kleiner vergeleken met een jaar eerder.

Uitvoer van tomaten uit Italië

Bron: Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Januari	8.065	2.517	5.475	5.045	7.419
Februari	6.012	3.020	5.199	4.928	8.860
Maart	8.676	5.244	10.461	9.057	15.838
April	10.794	12.280	15.304	6.832	10.524
Mei	17.210	22.449	16.909	17.022	15.245
Juni	29.751	25.283	22.874	21.040	20.634
Juli	26.556	18.538	18.359	17.042	10.303
Augustus	9.284	10.110	5.864	6.652	6.993
September	3.841	6.426	3.069	4.679	8.584
Oktober	4.875	5.013	4.446	6.999	6.154
November	5.010	4.088	6.849	7.956	9.774
December	7.401	6.225	13.526	13.226	9.510
Totaal	137.475	121.193	128.335	120.478	129.838
waarvan naar:					
Duitsland	72.271	61.368	66.793	69.298	73.684
Oostenrijk	13.863	11.785	12.783	11.860	14.166
Frankrijk	18.326	15.157	11.706	9.807	7.229
Slovenië	5.914	5.898	6.874	4.771	5.574
Zwitserland	4.242	3.983	4.725	4.303	5.331
Bosnië-Herzegovina	5.344	3.726	5.143	3.131	4.172
Ver.Koninkrijk	1.151	1.123	2.220	2.660	3.764
Kroatië	4.285	6.947	3.884	2.374	3.283
Polen	607	851	2.287	1.381	2.946
Denemarken	858	1.167	1.478	1.797	2.040
België/Luxemburg	1.624	2.423	3.055	2.403	1.559
Hongarije	399	1.442	1.372	643	1.526
Nederland	701	1.089	1.147	1.401	1.305
Albanië	181	50	928	167	1.065
Tsjechië	2.463	1.298	849	2.170	389
Slowakije	347	595	240	352	378
Overige landen	4.899	2.291	2.851	1.960	1.427

De export naar Duitsland is met bijna 74 miljoen kilo in jaren niet zo groot geweest als in 2001. Hiermee belandde 57 procent van de totale export uit Italië in Duitsland. Ook de uitvoer naar

Oostenrijk nam toe (+20%). Naar Frankrijk ging daarentegen een kwart minder Italiaanse tomaten. In 1997 bedroeg de uitvoer van Italiaanse tomaten nog ruim 18 miljoen kilo, terwijl het in 2001 om iets meer dan 7 miljoen kilo ging.

2.9 Marokko

De EU-import van tomaten uit Marokko bedroeg volgens de invoerstatistiek 176 miljoen kilo. Dit was zo'n 35 miljoen kilo meer dan in 2000. Circa 95 procent van de EU-invoer kwam in Frankrijk binnen. Via Frankrijk gaat de Marokkaanse tomaat verder Europa in. Naast invoer in Frankrijk wordt er een kleine hoeveelheid ingevoerd in Spanje en België. De rechtstreekse import in Nederland stelt met een paar honderd ton per jaar niet veel voor.

Invoer van tomaten in de EU uit Marokko (x 1.000 kilo)

Bron : Eurostat	Jaar				
	1997	1998	1999	2000	2001
Europese Unie [15]	148.284	176.817	195.215	140.872	175.922
waarin :					
Frankrijk	135.174	168.244	183.076	137.588	167.088
Spanje	3.895	1.781	4.501	1.531	6.917
België/Luxemburg	3.159	2.127	2.441	581	1.358
Nederland	1.109	1.956	2.885	330	232
Duitsland	4.230	1.889	820	277	50
Zweden	133	19	229	242	40
Ver.Koninkrijk	461	650	908	177	71
Italië	45	100	286	144	166

2.10 Canada en VS

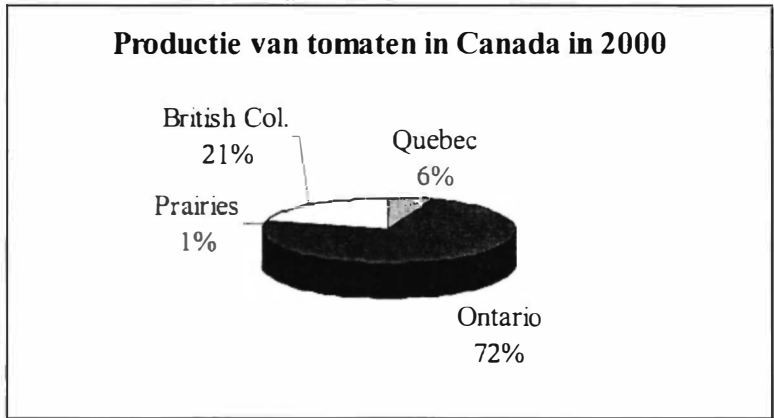
2.10.1 Canada

De productie van tomaten in Canada onder glas groeit gestaag. In 1996 bedroeg de productie 63 miljoen kilo, terwijl in 2000 sprake was van een aanbod van 181 miljoen kilo. De gemiddelde prijs liet door het grotere aanbod wel een daling zien.

Productie van tomaten onder glas in Canada

Bron : Stat. Can.	Productie in tonnen	Waarde in 1.000 \$	Gem. Prijs \$ per kilo
1996	62.642	114.999	1,84
1997	78.100	140.152	1,79
1998	115.970	213.525	1,84
1999	158.042	255.905	1,62
2000	181.229	283.909	1,57

De provincie Ontario is met 131 miljoen kilo in 2000 veruit de belangrijkste streek voor de productie van Canadese tomaten. Hierna volgt het teeltgebied British Colombia, goed voor een oogst van 38 miljoen kilo.



Productie van tomaten in Canada naar provincie

Bron : Stat. Can.	Productie in tonnen	Waarde In 1.000 \$
Quebec	10.241	26.175
Ontario	130.773	177.223
Prairies	2.440	6.924
British Col.	37.775	73.587
Totaal	181.229	283.909

2.10.2 Verenigde Staten

De invoer van tomaten in de Verenigde Staten kwam in 2001 uit op een kleine 800 miljoen kilo. Dit was duidelijk meer dan in 1999 en 2000. In 1998 kon nog 39 miljoen kilo tomaten uit Nederland in de VS worden ingevoerd, maar in de jaren erna nam het aanbod af. Vooral de Canadese tomaat zat de Nederlandse in de weg. De aanvoerperiode van de Canadese tomaat is vergelijkbaar met de periode waarin Nederlandse tomaten op de markt zijn.

Invoer van tomaten in de Verenigde Staten (x miljoen kilo)

Bron : USDA	1997	1998	1999	2000	2001
Totaal	730	847	741	730	790R
Mexico	647	734	615	590	631
Canada	39	62	80	101	115R
Nederland	33	39	37	29	31
Overige EU-landen	7	7	5	6	6R
Israël	3	5	4	4	4R

R=raming

Naast import is er niet te vergeten de lokale productie van tomaten. In 2000 plukten telers in de VS 1.878 miljoen kilo tomaten voor de verse markt. De productie is in de afgelopen jaren duidelijk toegenomen. Florida en Californië zijn overduidelijk de belangrijkste staten waar tomaten worden geteeld.

Productie van tomaten voor de verse markt in de VS (x miljoen kilo)

Bron : USDA	VS totaal	w.v. Florida	California
1960	966	229	352
1970	926	264	327
1980	1.290	603	391
1990	1.717	774	492
1995	1.732	764	521
1996	1.709	736	532
1997	1.665	697	501
1998	1.658	709	500
1999	1.866	804	581
2000	1.878	789	565

2.11 Mexico

In Mexico is de productie van tomaten voor de verse markt nog groter dan in de Verenigde Staten. In 2000 en 2001 bedroeg de Mexicaanse oogst voor de verse markt jaarlijks meer dan 2.000 miljoen kilo. Er blijven echter heel veel tomaten op de lokale markt. Het oppervlak voor de verse markt kwam in 2001 uit op maar liefst 71.400 hectare. De gemiddelde productie per m² bedroeg iets meer dan 28 kilo. Mexicanen zijn ware tomateneters. Zo consumeert de Mexicaan gemiddeld 16 kilo per hoofd van de bevolking.

Tomaten in Mexico (x 1.000 kilo)

Bron : USDA	1999	2000	2001
Areaal geoogst :	74.710	74.745	74.800
- Verse markt	69.910	70.845	71.400
- Verwerkt	4.800	3.900	3.400
Totale productie in ton	2.132.360	2.170.500	2.172.000
- Vers product	1.942.360	2.014.500	2.036.000
- Verwerkt	190.000	156.000	136.000

De export uit Mexico van verse tomaten is bijna in zijn geheel op de VS gericht. Zo kon in 2001 ruim 630 miljoen kilo tomaten naar de VS worden uitgevoerd.

Export van Mexicaanse tomaten (x 1.000 kilo)

Bron : USDA	2001
Totaal	633.225
waarnaar :	
Ver. Staten	630.961
Canada	1.113

Invoer van tomaten in Mexico is niet van grote omvang. Zo ging het in 2001 om een hoeveelheid van 23 miljoen kilo, die uit de VS kwam.

Import van tomaten in Mexico (x 1.000 kilo)

	2001
Totaal	22.602
waaruit :	
Ver. Staten	22.602

